

PAMIĘTNIK
Z V. WALNEGO ZJAZDU

ZWIĄZKU ŚLĄSKICH
KÓŁ ŚPIEWACKICH

W BYTOWICACH W PARKU POŁUDNIOWYM
DNIA 29. SIERPNIA 1920 ROKU

WYDAŁ DZIAŁ ZWIĄZKU ŚLĄSKICH KÓŁ ŚPIEWACKICH
W BYTOMIU

102475

784 (438) (061.7)

Śpiewaj ludu polski, złoty
Wypowiadaj twe tęsknoty
U orania u zasiewu,
Póty serca, póty śpiewu.

T. Lenartowicz

„Zbiory Śląskie”

Drukiem »Katolika«, Spółki wyd. z ogr. odpow., Bytom G.-Śl.

V. WALNY ZJAZD ŚPIEWACKI.

PROGRAM:

- O godz. 9-tej: Msza św. na miejscu.
Od 10-tej do 12-tej godz.: próby pieśni wspólnych i popisowych.
O godz. 1-szej po południu: otwarcie Zjazdu, poczem popisy chórów wspólnych, okręgowych i KONCERT.
O godz. 7-mej ogłoszenie nagród i zamknięcie Zjazdu.

CZĘŚĆ I.

Chór wspólny: Pieśń pracy.

St. Jakubowicz, z tow. orkiestry J. Samulowskiego.

Popisy chórów okręgowych o nagrody:

1. Okręg bytomski:
Hymn górnośląski . . . . F. Nowowiejski.
2. Okręg mikołowski:
O wróć i pozostań . . . . Fr. Gregoracki.
3. Złączone chóry męskie:
Pieśń wolności . . . . St. Surzyński.
4. Okręg wodzisławski:
Wędrownik . . . . Żukowski.
5. Okręg przyszowicki:
Mazur z Jasełek . . . . P. Maszyński.
6. Okręg mysłowicki:
Wisła . . . . T. K. Bartkiewicz.

CZĘŚĆ II.

Chór wspólny: W rocznicę. Lachman-Samulowski
(z towarz. orkiestry J. Samulowskiego)

7. Okręg królewskohucki:
Wiosna . . . . . Ks. Klein.
8. Okręg mikulczycki:
Zakochany . . . . . W. E. Nesler.
9. Okręg żorski:
Leć orle biały . . . . . * * *
10. Okręg ujazdowski:
Za miasteczkiem . . . . . Balcerek.
11. Okręg opolski:
Pieśń więźnia . . . . . Lewandowski.
12. Okręg nowowiejski:
Nowa wiosna . . . . . Z. Schlottmann.
13. Okręg zabrski:
Hejże orlęta . . . . . F. Nowowiejski.

CZĘŚĆ III.

Chór wspólny: Rota (chór męsz.) F. Nowowiejski.
(z towarz. orkiestry J. Samulowskiego).

14. Okręg katowicki:
Witaj domku . . . . . Dr. Błażejczyk.
15. Okręg rybnicki:
Pożegnanie lasu . . . . . F. Klauer.
16. Okręg strzelecki:
Noc majowa . . . . . Kotarbiński.
17. Okręg tarnogórski:
Wszystko co nasze . . . . . { ze zbioru ks. ks.
Misjonarzy
18. Okręg gliwicki:
Taki los . . . . . Dembiński
na chór mieszany . . . . . H. Erzepki.
19. Okręg raciborski:
Gdy świta poranek . . . . . Andrzejewicz.
20. Chóry męskie (pieśń dowolna):
Marsz Rzeczyposp. Polskiej F. Nowowiejski.

Chór wspólny.

dyr. J. Samulowski.

PIEŚŃ PRACY.

St. Jakubowicz.

Na łan, na łan, na ornej ziemi łan!
Tam ducha wiew, tam jutra siew,
Tam tryumf nam jest dan!
Tam tryumf nam jest dan!

A wrogi nasze nędza cień,
A bionie nasze chleb i dzień,
A sztandar żyzny trud.

A pole nasze duchów bój,
A szańce naszej pracy znój.
A tryumf bratni lud!
A tryumf bratni lud!

Na łan, na łan, na ornej ziemi łan!
Tam ducha wiew, tam jutra siew,
Tam tryumf nam jest dan!
Tam tryumf nam jest dan!

HYMN GÓRNOŚLĄSKI.

Fel. Nowowiejski.

Hej bracia Ślązacy do pracy,
Jutrzenka wolności wita nas.
Górnicy, porzućcie swe chaty,
Do czynu dla Polski nadszedł czas.
    Bo w ziemię krew nasza się wpiła,
    I w brylant i skarb się zmieniła,
    W ten brylant czarny kilofem wal,
    Bracia górnicy, hejże do hal!
    Bracia górnicy, hejże do hal!

Minęły już wieki niewoli,
Kajdany rozszarpał śląski lud,
A z krwi naszej, z tego co boli,
Ojczyzna powstała jako cud.
    Bo w ziemię krew nasza się wpiła,
    I w brylant, i w skarb się zmieniła,
    W ten brylant czarny kilofem wal,
    Bracia górnicy, hejże do hal!
    Bracia górnicy, hejże do hal!

Na nic plebiscyty kajdany,
Bo w śląskim narodzie silny duch!
Miłością nasz lud jest zbratany,
A Ślązak, to wierny Polak zuch.
    Bo w ziemię krew nasza się wpiła,
    I w brylant i skarb się zmieniła,
    W ten brylant czarny kilofem wal,
    Bracia górnicy, hejże do hal!
    Bracia górnicy, hejże do hal!

St. Rybka.

Okręg mikołowski.

dyr. Fr. Gregoracki.

O WRÓĆ I POZOSTAŃ!

Fr. Gregoracki.

O wróć i pozostań! ty wiosno urocza!
Ty wiosno tchnąca czarem i młodością!
O wróć i pozostań kraino urocza,
Wstań ze snu — wszystko otocz znów miłością.

O wróć i pozostań! Ty Śląsku kochany,
Wyrwany z objęć do matki ojczyzny!
O wróć i pozostań! rzuć swoje kajdany,
I z wrogiej pruskiej otrząś się zgnilizny!

O wróć i pozostań! o Polsko twe dzieci,
Błagają ciebie, przytul go do łona!
O wróć i pozostań, wszak głos cię doleci,
Śląsku, ty ziemio, od wieków gnębiona.

H. Antosiakówna.

Połączone chóry męskie.

dyr. J. Hornik.

ŚPIEW WOLNOŚCI.

St. Surzyński.

Niech żyje polski lud!
Piastrów Jagiełłów lud!
I Chrobrych tron!
Bracia, już stał się cud:
Wróg zniszczyć chciał nasz ród,
Na garstkę krocie wiódł,
I znalazł zgon!

Precz wrogu, z Polski precz!
Bo nie służalców rzecz
Lud wolny zmóźdz;
Ziemię coś wydrzeć chciał
Kryją twych stopy ciał,
Bóg nam wybawcę dał,
Niech żyje wódz!

Pędź orle, postrach nieć!
Za Bug. za Niemen leć,
Leć w Litwy gród!
Z pamięcią dawnych lat
Uściśnie brata brat,
W zwycięstwach pozna świat
Polaków ród!

Niech nam to w duszy tkwi;
Ojczyzna woła krwi!
Przelejmy krew!
Kto Polak ramię zbrój!
Dziś z boju znowu w bój
Osładza krwawy znój,
Wolności śpiew!

WĘDROWNIK.

O. M. Żukowski.

Wędrownik ja, zstępuję z gór,
Tam* ziemia lśni w powiciu chmur,
Tęsknota mną po świecie rwie,
A serce wciąż pyta się: »Gdzie?«
A serce wciąż pyta się: »Gdzie?«

Gdzieżeś ty, gdzie, Ojczyzno ma?
Z dziecinnych snów dusza cię zna,
Gdzież jest ten kraj zielony tak,
Gdzie w cieniu róż śpiewa mój ptak?
Gdzie w cieniu róż śpiewa mój ptak?

Gdzie zmarłych rój na wieczny mir,
Wzlatuje w mgłach przy brzęku lir,
W dźwięku ich słów próżność i czczość,
Bo wszędzie, ach! jam tylko gość,
Bo wszędzie, ach! jam tylko gość.

I słońce tu zda się tak mdłe,
Zwiędły tu kwiat, powietrze złe,
Gdzie nasza krew spływa i lży,
Kraju, ach! gdzieżeś, gdzieżeś ty?
Kraju, ach! kraju, gdzieżeś ty?

Z milczącą łzą spoglądam w krąg,
A serce: »gdzie?« pyta się wciąż,
Duchowym tchem głos owiął mnie:
»Szczęście tam tylkc, gdzie niema cię!«
»Szczęście tam tylko, gdzie niema cię!«

MAZUR Z JASEŁEK.

Piotr Maszyński.

Hej ha! Na bok z drogi,
Bo tu idzie Mazur srogi.
Hej ha! Dalej z szopy,
Przed Mazurem na bok chłopy.

Jak się Mazur roześmieje,
To i zorza nam zadnieje,
Jak się Mazur roześpiewa,
To zahuczą w lasach drzewa!

Hej ha! Na bok z drogi, i t. d.

Dziś, dziś, dziś, dziś, dziś, dziś, dziś, dziś,
[: Podkóweczka iskry krzesze,
Bocian kleszcze na mej strzesze,
Za tą strzechą, za bociana,
Szedłbym w ogień pod kolana. :]

Hej ha! Parą, parą,
Za tą Wisłą, za tą starą.
Hej ha! Zgodą, zgodą,
Za tą modrą, za tą wodą!
Jak łan długi, kosa brzęczy,
Dziwują się ludzie tęczy,
Oj nie tęcza to ludkowie,
Tylko nasi mazurowie.

Hej ha! Parą, parą i t. d.

Dziś, dziś, dziś, dziś, dziś, dziś, dziś, dziś,
[: Dziewczę z sierpem ponad łanem,
Świeci liczką malowanem,
Polny maczek u warkocza,
Robotnica to ochocza. :]

Hej ha! razem z góry,
Huczą basy, rzną mazury,
Hej ha! Razem zgodą,
Za tą Wisłą, za tą wodą!

WISŁA.

J. Nowakowski na chór męszany ułożył T. K. Bartkiewicz.

Jest kraina w tej krainie,
Kędy dzielny żyje lud,
Stara Wisła zdawna płynie,
Najpiękniejsza z naszych wód.

A gdy z wiosną prysną lody,
I zabłyśnie piękny maj,
Wnet roztacza swoje wody,
I oblewa luby kraj.

Z biegiem Wisły mkną galary,
Omijają zdala ląd.
Albo statek siłą pary,
Łamie szparko bystry prąd.

Lecz choć potok twój się sroży,
Choć po drodze wszystko rwie,
Jednak dobry lud nasz boży,
Swą kochanką ciebie zwie.

I choć skargi nieustanne,
Obwiniają zawsze cię,
On wezwawszy Maryę Pannę,
W twe objęcia rzuca się.

Więc pomimo takie żale,
Ty się trzymaj naszych stron,
Gdzie kochają twoje fale,
Gdzie brzmi dla cię piosnki ton.

Chór wspólny (chóry męskie). dyr. J. Samulowski.

W ROCZNICĘ.

Lachman – Samulowski.

Bracia rocznica, więc po zwyczajcu,

Każdy toastem niech spłaci;

[: Pierwszy ten puchar święćmy dla kraju,

Drugi dla ległych współbraci! :]

Wszyscyśmy jednej matki synowie,

Wspólna nam ojców spuścizna,

[: Jej więc to pierwsze wznóśmy zdrowie,

Niech żyje wiara, ojczyzna! :]

W. Pol.

WIOSNA.

Ks. Klein.

- [: Wiosna powraca, powraca już :]
Z pieśnią ptaszęcą, z pękami róż.
W zieleń się łąki stroją i las,
[: O bo to wiosny uroczy czas. :]
Wszystko dokoła radością brzmi,
Wszystko nadzieje tak eudne śni,
[: O bo to wiosny radosny czas. :]
- [: Tam ponad strugą pamięci kwiat :]
Zakwitł wśród zwoi swych jasnych szat
Bocian powrócił z dalekich stron,
[: I na topoli buduje tron :]
Szemrzą potoki, topnieje lód,
Płyną swobodnie znów fale wód,
[: I na topoli buduje tron. :]
- [: A nad polami z oraczem wtór :]
Śpiewa wesoło skowronków chór.
I słyhać pieśni wśród starych drzew
[: Kwiat polny śpiewa i śpiewa krzew :]
Powrót do wiosny witają tak
I człowiek każdy i każdy ptak
[: Kwiat polny śpiewa i śpiewa krzew. :]

Ks. Klein.

• Okręg mikulczycki.

dyr. Niestrój.

ZAKOCHANY!

W. E. Nessler.

Dziewczę z buzią jak malina,
Twoje oczy gwiazdy dwie,
Ty dziewczeczko luba, mała,
Owładnęłaś myśli me.

Cudny wieczór ten zimowy,
Radbym z tobą razem być.
Z tobą marzyć, z tobą gwarzyć,
W cichem kątku z tobą śnić.

Radbym złożyć na twem łonie
Rozmarzoną moją skroń,
W pocałunkach oblać łzami,
Chciałbym twoją białą dłoń.

Okręg żoński.

dyr. Fl. Cześnik.

LEĆ ORLE BIAŁY!

Leć orle biały, nad polską ziemię,
Chroń twemi skrzydły piastowe plemię,
I, ponad szare Giewontu skały,
I ponad Bałtyk, leć orle biały!

Leć orle biały nad bujne lasy,
Które uprawia nasz lud kochany.
Leć ponad Wisłę, leć ponad Wartę,
Skrzydła twe białe trzymaj otwarte!

Szarpały ciebie trzy orły czarne,
Chciały cię wtrącić w groby cmentarne,
Potęgi wrogów dziś się rozchwiały,
Ale ty żyjesz, orle nasz biały!

W wolnym dziś kraju, bracia rodacy,
Złączmy się wszyscy do wspólnej pracy,
Bo szczerzej pracy wiele potrzeba,
By orzeł biały wzleciał pod nieba.

L. Szuman.

Okręg ujazdowski.

dyr. R. Wienczek.

ZA MIASTECZKIEM.

mel. lud.

Za miasteczkiem, za dworcem
Murowany słupek
Tam idzie drożyna bokiem,
A dziewczyna szybkim krokiem,
Na swej mamy grób.

Ukochana leży mama
Tutaj jest jej grób!
„Gdybyś wstała z grobu tego,
Słyszałaś coś nowego,
Drugą mamę mam“.

Ukochana leży mama
Tutaj jest jej krzyż.
Czemu ciągle w ziemi gnijesz,
Dzień i noc się w grobie kryjesz,
Czemu ciągle śpisz?

Dobrze tobie leżeć w grobie,
Bo masz piękny grób.
Zrób mi miejsce wedle ciebie,
Przytul mnie sobie do siebie,
Zrób mi miejsce, zrób.

PIEŚŃ WIĘŹNIA.

T. Lewandowski.

Muszko moja! czyś posłanka?
Jakąż, jakąż niesiesz wieść?
O ma luba, ma kochanko,
Picść się z więźniem, pieść się pieść!
Tu na sercu bliżej, bliżej,
Ach, tu wielki cięży żal.
[: Jam samotny tu w więzieniu
Czemuż, czemuż lecisz w dal? :]

Pójdź tu miły mój współwięźniu,
Na mej dłoni siądź tu, siądź.
Zdejm zasłonę z przyszłych losów
Chyromantką moją bądź!
Tu się kryją losów fale,
Tu się dzierżga z igłek sieć.
[: Cóż się wzdrygasz, ma wróżkini
Chcesz już lecieć? Ach, nie leć! :]

Czy złe patrzy z mojej dłoni,
Patrzy strażnik, albo knut!
Jam oswojon z każdą męką,
Jam na wszystko zimny lód!
O, siądź tutaj na tej ranie,
Gdzie żelazo ciało żre,
[: I wysysaj jady zemsty,
Którą dusza moja wre. :]

Okręg nowowiejski.

dyr. Rzeźniczek.

NOWA WIOSNA.

Z. Schlottmann.

Zlekka słodkie po mej duszy
Przeciągają tony!
Dźwięcz, wiosenna piosnko mała,
Dźwięcz w dalekie strony.
Gdzie jest kwiatów świeżych łąn,
Zdążaj potajemnie,
A gdy różę ujrysz tam
Pozdrów ją odemnie.

Pozdrów fiołki co w ukryciu
Roztaczają wonie
I wiosenne wdzięki swemi
Ozdabiają błonie.
Gdy nieśmiało ujrysz tam
W cieniu traw zielonych,
Czule, słodko szepnij im
Żem zatęsknił do nich.

HEJŻE ORLĘTA.

F. Nowowiejski.

Hejże orlęta! Na polskie zlećcie łany!
Zrywajcie! Kruszcicie, kruszcicie kajdany!
W lot! Niechaj skrzydła zaszumią,
Hen ponad strzechami chat.
Niechaj ocknięci zrozumią:
[: Wolność, wolność już uszła z krat, :]
Dalej, dalej, ochotni! dalej, dalej, dalej ochot-
[: Choć kordon jest przed wami :] [ni! dalej.
Żwawi i lotni, przejdziem pułkami [marsz.
Dalej, dalej, dalej, dalej! Marsz, marsz, marsz,

Kraj przed nami otwarty
Hen za Wisłę i za Bug.
Ten kraj wymazany z karty,
Krwią nam odkupi wróg.
Naprzód żołnierze! Do sławy nasze kroki,
Bagnetem szczerze czynmy wyroki,
Marsz! Z nami idą te masy,
Hen ze wszystkich Polski stron.
Przez nas, przez nas odwrócą się czasy,
Zadrzy, zadrzy moskiewski tron.

Wł. Orkan.

Chór wspólny.

dyr. J. Samulowski.

ROTA.

F. Nowowiejski.

Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród,
Nie damy pogrześć mowy;
Polski my naród, polski lud,
Królewski szczerp — Piastowy.

Nie damy, by nas zniemczył wróg...
— Tak nam dopomóż Bóg.

Do krwi ostatniej kropli z żył
Bronić będziemy ducha,
Aż się rozpadnie w proch i w pył
Krzyżacka zawierucha.

Twierdzą nam będzie każdy próg...
— Tak nam dopomóż Bóg.

Nie będzie Niemiec pluł nam w twarz
Ni dzieci nam germanił,
Orężny stanie hufiec nasz,
Duch będzie nam hetmanił.

Pójdziem, gdy zagrzmi złoty róg...
— Tak nam dopomóż Bóg.

Konopnicka.

Okręg rybnicki.

dyr. R. Szlachta.

POŻEGNANIE LASU.

F. Klauer.

Żegnam cię cudowny lesie
Nadszedł już rozstania czas,
Twoje piękno rozkosz niesie,
Dziwny spokój budzi w nas.
[: Lecz już słońce kryje się,
Już do chaty wzywa mnie :]

Żegnam cię z powąby swemi,
Z tobą żegnam ptasząt śpiew,
I z kwiatami przecudnemi
Żegnam z zielonością drzew.
[: Już wieczorny słyhać dzwon,
Żegnaj mi bo wzywa on. :]

Żegnam cię przybytku ciszy
Pod koroną dumnych drzew,
Tutaj ucho nic nie słyszy,
Chyba ptasząt wdzięczny śpiew.
[: Lecz i on ostrzega nas :
Żegnać trzeba senny las. :]

Okręg strzelecki.

dyr. A. Czaja.

NOC MAJOWA.

M. Kotarbiński.

W cichy wieczór, w noc majową,
W dal po rosie piosnka drga,
Serce słyszy każde słowo,
Każdą nutkę dobrze zna,
Zawsze nam na nowo koi duszę cisza ta.

Pieśń porywa wicher młody,
Nad dolinę, po nad jar,
W fale mąci senne wody,
W bór drzemiący niesie gwar.
Kona wdział pogody, cichej pieśni mil-
knie czar.

Okręg tarnogórski.

dyr. Szczepan Kruppa.

WSZYSTKO CO NASZE.

(Marsz Skautów) ze zbioru ks. ks. Misjonarzy.

Wszystko co nasze, Polsce oddamy,
Wniej tylko życie, więc idziem żyć!
Świty się bielą, roztwórzmy bramy
Hasło wydane wstań w słońce idź.

Ramię pręż! słabość krusz!
Ducha też, Ojczyźnie miłej służ.
Na jej zew, w bój czy trud
Pójdzie rad harcerzy polskich lud
Harcerzy polskich lud.

Upojeń chwile, skrzydła motyle,
Odrzućmy precz jako pusty żart.
Usilna praca, niech nas wzbogaca,
Niech każdy więc z nas zdobędzie hart.

Ramię pręż i t. d.

Czynem bogaci, myślą skrzydlaci,
Z płomiennych serc więc uczynimy grot;
Najprzód wytrwale, śmiało, zuchwale,
W podniebne szlaki, skierujmy lot;

Ramię pręż i t. d..

TAKI LOS PRZYPADŁ NAM.

B. Dembiński.

Jak wspaniała nasza postać,
Kiedy w słońcu błyszczy stal.
Koń rzy, ziemi nie chce dostać,
Pójdziem koniu, pójdziem w dal.
Taki los przypadł nam, dzisiaj tu, jutro tam.

Ty dziewczyno, nie płacz wiele,
Tylko jedną łezkę zroń.
Wy się zbliżcie przyjaciele,
Uściśnijcie bratnią dłoń.
Taki los itd.

Na wojence wraz wesoło,
Bo nie wiemy, gdzie nasz grób,
Jedna kulka świśnie w czoło,
I o ziemię runie trup.
Taki los i t. d.

Wojna czysta loterya,
Kule, gałki numer nań.
Nie posadzi filuterya,
Los tam niesie szczęścia dań.
Taki los i t. d.

Józef Przerwa Tetmajer.

Okręg raciborski.

dyr. Depta.

GDY ŚWITA PORANEK.

opr. Andrzejewicz.

Gdy świta poranek do pracy woła,
A wieczór pot ściera z naszego czoła,
Swe dźwięki dzwoneczku pod niebiosą wznosć,
A chwałę Maryi z czeladką jej głos:
Ave Marya.

Do pracy zachęca i sił dodaje,
Do Boga przynęca, gdy człek ustaje,
Swe dźwięki dzwoneczku pod niebiosą wznosć,
A chwałę Maryi z czeladką jej głos:
Ave Marya.

A gdy już nakoniec ustaje siła,
I zbliża się śmierci straszliwa chwila,
Raz jeszcze dzwoneczku pacierze twe głos,
O Panny przyczynę dla sługi Jej prosć:
Ave Marya.

Połączone chóry męskie.

dyr. J. Hornik.

Pieśń dowolna.

MARSZ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Fel. Nowowiejski.

Do broni! do broni! do broni!
Słuchajmy, niewoli noc blednie i kona,
Grzmi twarda pobudka na koń, na koń!
Już pora, już wolność otwiera ramiona,
Za broń, Polacy, za broń, za broń!

Nie straszą nas zimne potwory stalowe,
Ni wrogów najemny rój.
Hej, naprzód tam piersi, hej w górę tam głowę!
Za Polskę idziemy w bój, hej w bój!
Za Polskę idziemy w bój, hej w bój!

Polacy! Polacy! do broni! marsz, marsz, marsz!
Nad nami się chwieją czerwone sztandary,
I płynie w przyszłości szlak.
Szumiący skrzydłami nad niwy i jary,
Nad niwy i jary, nasz srebrnopióry ptak.

Widzicie, jak w słońcu tarcz polska tam świeci,
Choć wieków pokryła się rdzą?
Smierć kosi, to winy ubiegłych stuleci,
Ofiarną zmywamy krwią.

Hej naprzód, Polacy! hej naprzód żołnierze!
Hej naprzód tam piersi, hej w górę tam głowę!
Za Polskę idziemy w bój! Hej w bój!
Do broni! do broni! do broni!

Z niemocy ojczyznę podźwigniem do szczytu,
Rzucimy swawolę, precz, precz, precz;
Aż stanie narodem, jak posąg z granitu,
O prawo wsparta i miecz.

Kul świsty, stu armat rozbłyska pożoga,
Jak pręży wśród ognia się pierś!
Hej bacność w szeregach, idziemy na wroga,
Idziemy na wroga, idziemy na wroga.

Za Polskę, na życie, na śmierć! na śmierć!
Marsz, marsz, marsz! Hej w bój!
Za Polskę! na życie! na śmierć!

J. N. Szuman.

CZEŚĆ II.

Do ludu śląskiego!

Po raz piąty Związek śląskich kół śpiewackich zwołuje drużyny swoje na turniej śpiewacki, aby złożyć dowody jak daleko postąpiły w pracy na niwie śpiewaczej.

Kto widział pierwsze nasze zjazdy w Zadolu, kto pamięta szczupłą garść pionierów pieśni na Śląsku, — którzy aby mózż wspólnie zaśpiewać, kryć się musieli pomiędzy pola i lasy — ten się zadziwi, gdy zobaczy kilkunastotysięczną rzeszę śpiewaków złączonych jedną myślą i jedną ideą przewodnią.

Wprawdzie i dziś nie mamy bram tryumfalnych, ani girland i festonów, ale mamy to co jest przyczyną tak zadziwiającego rozwoju kół śpiewackich na Śląsku, oto mamy zamiłowanie do pieśni polskiej, mamy serca, które tę pieśń kochają i pielęgnują.

Nie tu miejsce dowodzić, jak ważnem czynnikiem w unarodowieniu ludu naszego stały się towarzystwa śpiewu na Górnym Śląsku. Jeżeli lud wogóle się obecnie więcej garnie do naszych już dość licznych

stowarzyszeń oświatowych, kulturalnych i zawodowych, to przyczyniły się do tego w znacznej mierze towarzystwa śpiewu. W naszych środowiskach przemysłowych stały się one najlepszą formą nie tylko rozrywki, ale i oświaty i krzepienia ducha. W najbardziej odległych wioskach naszych, gdzie horyzont umysłowy przeciętnego wieśniaka nie sięgał poza ogrodzenie zagrody swojej, lub w najlepszym razie poza wioskę zamieszkania, stały się jakby słońkiem rzucającym pierwsze wiosenne promienie na skrzepłą i martwą naturę. Tow. śpiewu najlepiej okazują ludowi naszemu pożyteczność i potrzebę stowarzyszeń. One podnoszą poziom kulturalny narodu od wieku z wyrachowania i systematycznie w głupocie trzymanego. One budzą to w głębi serca u każdego Polaka śpiące zamięłowanie do pieśni ludowej, która też teraz coraz silniej i potężniej się rozlega i roznosi. I jakkolwiek już przeszło 270 kół śpiewackich na Górnym Śląsku jest przejęte tą ideą i tem duchem, to jeszcze nie koniec rozwoju i rozmachu z jakim one powstają i się rozpowszechniają.

Zjazd nasz ma służyć do pokrzepienia serc, do zachęcenia śpiewaków do dalszej pracy, do budzenia ospałych i gnuśnych i do pomnożenia szeregów naszych.

Nasze drużyny śpiewacze to ludzie twardej pracy, ludzie o pooranych czołach i zgrubiałych rękach, którzy po całodziennej wy-

czerpującej pracy znajdują w pieśni ukojenie i pociechę. Bo też śpiew uwesela nam życie, pokrzepia i dodaje ducha. Gdzie pieśń swojska się rozlega wśród zagród naszych, tam możemy być spokojni o pokolenie dorastające. Nie zejdzie ono na złą drogę, ale wyrośnie nam na chwałę i chlubę. Pieśń czuwać powinna przede wszystkim nad młodzieżą naszą i ta pieśń powinna się rozlegać wśród miast i wsi, wśród pałaców i chat, wśród pól i lasów, przy naszych uroczystościach, obchodach i zabawach. Dzisiejsze święto pieśni niech będzie dniem, od którego się zacznie panowanie pieśni polskiej na Górnym Śląsku. Niech odtąd zamilkną wśród nas te hulaszczce i pijackie śpiewki wrogów naszych, które nam lud zepsuły i zdemoralizowały, a niech odtąd rozbrzmiewa niepodzielnie pieśń swojska rodzinna.

Zaś pomiędzy drużynami naszemi niech znikną od dziś wszelkie swary i niesnaski, a w miejsce ich niech wstąpi między nich miłość, zgoda, podporządkowanie się i szlachetne współzawodnictwo.

W tej myśli witamy was wszystkich, którzy przybywacie zbliska i daleka, którzy nie zapomnieliście o obowiązku waszem i mimo trudności trzymacie sztandar pieśni wysoko, którzy przynosicie nam pociechę, że to co mamy najświętszego w sercach naszych, — mowa nasza i pieśń nasza — nie zaginie ale zataczać będzie coraz dalsze

kręgi. Przybywajcie więc aby pokrzepić ducha i nabyć sił do dalszej pracy.

Zanućmy jedną wielką pieśń
Na całą polską ziemię!
Otrząśmy dawną polską pleśń
Wszakżeśmy jedno plemię.
Podajmy sobie bratnią dłoń,
Od młota i od pługa,
I tylko przedtem chylmy skroń
Kto Polsce lepszy sługa!

Przybyłych zaś rodaków naszych, którzy dotąd nie znają uroku pieśni, prosimy się wsłuchać w jej czar, wczuć się w jej istotę i zostać jej szermierzem i opiekunem.

Patrząc na młode i z zapalem śpiewające drużyny pamiętajmy:

Że nie cudem ale trudem,
Miarą, wiarą i ofiarą
Zostaniemy wolnym ludem.

Śpiewak.

Na Piastowym Śląsku.

Hej, ty mowo, nasza mowo,
Znasz ty zakłęć wielkie słowo; —
Masz ty siłę piorunową!

Hej, ty pieśni, nasza pieśni,
Pachniesz ty nam kwieciem trześni,
Z pod zimowej, szarej pleśni!

Hej, ty słowo, słowo nasze,
Ty ślązackie i ty lasze,
Gwarzysz ty nam, jako ptasze!...

Utęsknieni my do ciebie,
Jak do słonka na tem niebie,
Jak do życia w dusznym chlebie...

Wstań nam zorzą! Zbudź tysiące!
Serca nasze są mdlejące,
A nad nami chmury ćmiące...

Wstań hejnałem! noc nam głucha
Utlumiła w piersiach ducha...
Niechże znowu jak zdrój bucha!

M. Konopnicka.

Pieśń Polska.

W wiekach dawnych mgłą niepamięci okrytych, kiedy człowiekowi dla wyrażenia swych uczuć nie wystarczała już mowa prosta, powstała Pieśń i stała się najdroższym skarbem człowieka, najwierniejszym jego przyjacielem towarzysząc mu od kolebki do grobu. Śpiewem przemawia do niego matka, kiedy niemowlęciem nie rozumie jeszcze mowy, śpiewa młodzież, rwąca się do życia i czynów; śpiewa człowiek dojrzały, by osładzać sobie chwile znojnjej pracy, by pocieszać się w strapieniu, a kiedy dusza jego porażona głębią tajemnic, przyroda zwraca się z pokorą ku Stwórcy, śpiewem wyraża swe uwielbienie dla Niego i w pieśniach zanosi do Niego swe modły.

Po praojcach naszych, żyjących w odległych czasach pogańskich, jedna nam tylko pozostała żywa pamiątka: pieśń ludowa; dziś jeszcze, gdziekolwiek rozbrzmiewa mowa polska, zachowały się prastare pieśni, które śpiewano ongiś przy uroczystościach i obrzędach pogańskich.

Nie przypadek to też niewątpliwie, że pierwszym najstarszym zabytkiem piśmiennictwa naszego jest pieśń prosta a potężna Bogu-Rodzica. Z pieśnią tą na ustach walczą rycerze nasi zwycięsko przeciw odwiecznym wrogom naszym na polach Grunwaldu i odtąd staje się ona naszą pieśnią bojową.

A kiedy zwycięska Ojczyzna nasza rozkwitać zaczyna i dochodzi do całej pełni blasku i potęgi, rozkwita także i pieśń polską. Nietylko poetów i

pisarzy wydał nasz Wiek Złoty, dał nam także szereg mistrzów pieśni, kompozytorów, którzy pieśń wielogłosową polską podnieśli do wyżyn sztuki. Ale obok tej pieśni wielogłosowej, żyje i rozwija się pieśń ludowa, a wielcy pieśniarze nasi często zwracają się do tej wiecznie świeżej krynicy, by czerpać z niej natchnienie dla swych utworów. W krynicy tej odbijają się wszystkie okresy dziejów naszych, nie tylko czasy potęgi i chwały, ale upadku i poniżenia.

Kiedy Ojczyzna nasza zagrożona przez drapieżnych sąsiadów chyli się ku upadkowi, lud korzy się i błaga Boga o zmiłowanie. Czem była pieśń dla nas w chwilach niewoli wiemy wszyscy, boć czasy to tak niedawne, że każdy z nas ma je jeszcze w świeżej pamięci.

Zamilkła pieśń wesela, płynie ku Niebu pieśń skargi i błagania: — my już bez skargi nie znamy śpiewu — woła lud w rozpacz, lecz nadziei nie traci i błaga z ufnością:

„Ojczyznę, wolność racz nam wrócić Panie!“

I widzi wróg, że nie wytępi narodu naszego, dopóki nie wydrze mu z piersi najdroższego skarbu, mowy ojczyściej i jej siostrzycy, pieśni. Więc prześladowana kryje się do podziemi, ale nie milknie, rozbrzmiewa na ziemiach polskich, w katorgach Sybiru; bohaterom naszym jest jedyną osłoda i pokrzepieniem w obliczu śmierci.

Wieszczę nasi, którzy w tych strasznych dla narodu chwilach stają na jego czele, znów zwracają się do tej nieprzebranej skarbnicy — do pieśni ludowej.

Ze słów jej wierzeń prastarych, podań zaklętych, w pieśni czerpią wątek dla dzieł swych, a przebogaty skarb melodji ludowych daje największemu naszemu genjuszowi muzycznemu, Szopenowi, materiał dla utworów, któremi cały świat zadziwia i składa dowód, że naród nasz nie zginął,

że żyje — bo żyje i śpiewa dusza jego, choć ciało w kajdany zakute.

Ilekroć naród zrywa się by potargać nienawistne pęta, pieśń zagrzewa go do walki i prowadzi do boju.

Ilekroć nie zrażony przeciwnościami i niepowodzeniami skupia się i krzepi naród polski, by nowych nabrać sił i zespolić wszystkich do nowej walki — pieśń, ta najsilniejsza spójnia, najskuteczniejsza dźwignia niespożyte oddaje nam usługi.

I kiedy nareszcie zabłysła jutrzienka swobody, kiedy naród zrzuca pęta niewoli padają i więzy krępujące pieśń polską i rozbrzmiewa po wszystkich ziemiach polskich pieśń tryumfu i wesela. Powstaje nowa pieśń wojenna i brmi ona po dziś dzień wszędzie, gdzie bohaterskie wojska nasze bronią niepodległości i wolności Ojczyzny.

A u nas w prastarej śląskiej dzielnicy piastowej? Dzieje polskich zreszeń śpiewackich na Śląsku najlepiej dowodzą, jak potężną bronią w rękach naszych była pieśń polska. Cóż bowiem lepiej świadczy o polskości dzielnicy naszej, jak pieśń ludowa polska zachowana tutaj pomimo kilkuwiekowego ucisku i oderwania od pnia macierzystego. I to nie jakaś dzielnicowa pieśń śląska, lecz ta sama, którą lud śpiewa nad brzegami Bałtyku, nad Gopłem, Wisłą i Wartą aż hen po Karpaty, ta samajedna, wielka, polska pieśń ludowa.

Zanim runą ostatnie zapory dzielące nas od ukochanej wolnej Ojczyzny naszej, niechaj nas łączy z Nią pieśń polska, niechaj odezwie się dalekim echem po wszystkich ziemiach polskich, a obcym przybyszom i wrogom naszym niechaj zaświadczy, kto ziemi tej gospodarzem i panem!

Pieśni Polskiej Cześć!

Powstanie i rozwój Związku śląskich Kół śpiewackich.

Z okazji dziesięciolecia Związku należy zaznaczyć drużyny śpiewacze jak szerszy ogół z rozwojem towarzystw śpiewu na Śląsku i powstaniem Związku.

Ścisłych dat o powstaniu towarzystw śpiewu na Śląsku nie posiadamy.

Ruch śpiewaczy rozpoczął się mniej więcej przed 30 laty w roku 1890. Towarzystwa śpiewu tu i owdzie istniały, które mało znane po pewnym czasie wegetując upadały. Pozatem śpiew, przeważnie chóry męskie, istniały przy Tow. Górnośląskich Przemysłowców i św. Alojzego w Bytomiu jako osobne oddziały.

Właściwe powstanie Kół (chóry mieszane) datuje się od roku 1906. Z pierwszych towarzystw, które do dziś istnieje, wymienić należy tow. śpiewu „Harmonia“ Józefowiec, założone 29. 8. 1906. O powstaniu Kóelek w roku 1907 nie posiadamy żadnych dat. W roku 1908 powstały tow. śpiewu „Harmonia“ Mikołów, „Lutnia“ Król. Huta, „Jedność“ Bytom i „Halka“ Załęże, ostatnie podczas wojny istnieć przestało. W roku 1909 powstają tow. śpiewu „Halka“ Niem. Piekary, „Lutnia“ Nowawieś, „Lira“ Bogucice, „Skowronek“ Radoszowy i inne, w których gromadzą się starsi i młodzież, rzemieślnik, górnik, hutnik i robotnik, kobiety i dziewczyny. W towarzystwach pielęgnuje się pieśń na 4 głosy, chóry mieszane i pieśń na 1 głos.

Rozpoczyna się prześladowanie towarzystw z strony władz pruskich — magnatów kopalniowych i ich urzędników. Dowodem liczne procesy, kary, więzienia i wydalania z pracy, lecz pieśń polska na Śląsku nie ginie, płynie dalej i dalej.

Pierwszym pionierem organizowania drużyn śpiewaczych i ich dyrygentem był śp. Budzyński.

Wielkie zasługi około rozwoju pieśni w latach 1908—1910 położył p. Leon Ponięcki, który ostatecznie z powodu prześladowania rządu pruskiego uchodzić musiał za granicę. To samo spotkało jego następcę p. Andrzeja Różańskiego. Na posterunkach stają nowi dyrygenci jak drh. Hornik i inni. Pieśń polska na Śląsku pomimo ciężkich katuszy z stron nam wrogich, nie usnęła — z'arno rzucone wydaje plon. Powstaje myśl utworzenia Związku.

Dnia 18. kwietnia 1910 zgromadzili się w lokalu „Domu tow. katolickich“ w Bytomiu liczni przedstawiciele Kół śpiewackich na Górn. Śląsku, by utworzyć Związek, celem wzajemnego wspierania się w trudnych warunkach, w jakich się wówczas wszystkie nieomal towarzystwa śpiewackie znajdowały.

Posiedzenie zagał zwołujący p. aptekarz Wolski z Bytomia. Statut Związku przedłożył p. adwokat Czapla, który obecni przyjęli. Jako siedzibę Związku obrano Bytom.

Do Zarządu wybrano p. Michała Wolskiego jako prezesa, zast. prezesa ks. kapelana Pospiecha z Orzegowa, skarbnikiem p. Pawła Maciejczyka z Bytomia, sekretarzem p. Wincent. Dombrowskiego z Rozbarku, syndykiem p. adwokata Czaplę z Bytomia.

Kilka miesięcy później odbyło się drugie zebranie delegatów w sprawie organizacyi wewnętrznej Związku. Stwierdzono, że Kółka do

Związku bardzo powoli przystępowały i to z dwóch powodów: 1) większa część Kół obstawiała twardo przy stanowisku niepolitycznym, podczas gdy Związek ogłosił się politycznym. Pomimo, że p. adv. Czapla dowodząc na podstawie różnych wyroków sądowych bezcelowość dalszego obstawiania przy charakterze niepolitycznym Kół śpiewackich na Śląsku, zalecając towarzystwom ogłosić się politycznymi i przystąpić do Związku, na zebraniu tem nie powzięto żadnych poważniejszych uchwał.

2) Na prawidłowy rozwój Kóelek wpływa ujemnie wywierany terror ze strony pracodawców i rządu pruskiego w postaci prześladowania ludzi światłych, nadających się na stanowiska prezesów, sekretarzy i dyrygentów miejscowych, których władze miejscowe szczególną otoczyły opieką, wytaczając liczne procesy i nasyłając dotkliwe kary. Kółka chcąc koniecznie pracować, starały się o dyrygentów pozamiejscowych, opłacając ich drogo. Wziąwszy wszystko razem podkopywało to byt materialny Kóelek. Związek wobec tego był bezsilny.

W roku 1911 odbyło się znowu zebranie delegatów w tej samej sprawie, co poprzednie i na tem nie doszło do porozumienia. Delegat z Król. Huty radził odczekać wyniku wyroku najwyższej instancyi sądowej, do której się owe towarzystwo udało.

Uzupełniono Zarząd, w skład którego weszli pp. Ligoń, Wieczorek, Piec i Popieliński. Ustanowiono składkę roczną dla towarzystw, która wynosi od członka 50 fen., od członkiń 25 fen. rocznie.

I. Walne zebranie delegatów odbyło się 16-go stycznia 1912 r. w domu narodowym „Ul“ w Bytomiu.

Zastąpionych było 26 towarzystw przez 33 delegatów.

Zebranie zagał prezes Związku drh. Michał Wolski, zaznaczając doniosłość zebrania mającego na celu reorganizację dotychczasowych luźnych stosunków panujących w Związku.

Ponieważ największy hamulec w wewnętrznej organizacyi Związku usunięty został przez definitywne załatwienie wzgl. wyświecenie kwestyi polityczności lub niepolityczności Kótek śpiewackich przez zapadnięcie ostatecznych wyroków najwyższych instancyi sądowych, które orzekły, że towarzystwa pielęgnujące wyłącznie pieśń polską i przyjmujące tylko Polaków na członków należy uważać za polityczne.

Do zarządu wybrano ponownie pp. Wolskiego, ks. Pospiecha, Maciejczyka, adw. Czapłę i Wieczorka. Nowo obrano: p. Józefa Grzegorzka sekretarzem i 3 radnych p. Adama Piotrowskiego z Zabrze, Jana Słodczyka z Wieszowy i Stanisława Zagolę z Raciborza.

Urząd dyrygenta związkowego ofiarowano drh. Hornikowi z Bogucic, który urzędu nie przyjął. Z braku odpowiednich kandydatów sprawę dyrygenta związkowego polecono Zarządowi do załatwienia.

Zjazd uchwalono urządzić 16-go maja b. r. w Zadolu.

Uchwalono, że lekcyje śpiewu w tow. śpiewu odbywać się mają 2 razy tygodniowo, z których jedna ma być przeznaczona dla pielęgnowania pieśni ludowej.

Zaznaczyć wypada, że przebieg obrad był bardzo podniosły, delegaci z zadowoleniem wracali do swych drużyn, niosąc im zachętę do dalszej wytrwałej pracy na niwie śpiewaczej.

Nadzwyczajne zebranie delegatów odbyło się 31-go maja 1912 r. w Bytomiu. Udział brało

25 towarzystw zastąpionych przez 34 delegatów. Załatwiono wynikię niezadowolnienie wśród Kótek z powodu jury na ostatnim zjeździe i przyznanie nagród.

Uchwalono urządzić jeszcze jeden zjazd śpiewacki dnia 1. września b. r. w Zadolu.

Poruszono powtórnie sprawę stałego dyrygenta związkowego. Z braku kandydatów i środków materyalnych uchwalono w miejsce dyrygenta urządzić kursa dla dyrygentów. Urządzeniem kursów zająć się ma Wydział Związku.

Resztę obrad dotyczyło wewnętrznej organizacji Związku.

II-gie Walne zebranie delegatów odbyło się 13. kwietnia 1913 roku w Bytomiu. Zastąpionych było 37 Kótek przez 49 delegatów.

Uzupełniono Wydział: w miejsce sekr. drh. Grzegorzka, który Śląsk opuszcza, wybrano J. Żnińską, w miejsce radnego p. Piotrowskiego wybrano p. Antoniego Rudę z Mikulczyc.

Uchwalono podział Związku na 4 okręgi i to: bytomski, gliwicko-zabrski, katowicko-król. hucki i raciborsko-rybnicki. Z powodu podziału na okręgi okazuje się potrzeba zmiany dotychczasowych ustaw i opracowanie regulaminu dla okręgów. Pracę tę poruczono Wydziałowi do opracowania, uchwalając zasadnicze zmiany paragrafów potrzebnych.

Zjazd śpiewacki uchwalono urządzić 8-go czerwca b. r. w Zadolu.

Jako jednolitą oznakę dla śpiewaków uchwalono wstążeczkę biało-niebieską z napisem nazwy i miejscowości danego towarzystwa.

III-cie Walne zebranie delegatów za rok obrachunkowy 1913 odbyło się w dniu 21-go maja 1914 roku.

Zastąpionych było 45 Kótek przez 56 delegatów.

Wydział dał sprawozdanie z swej czynności za ubiegły rok, które przyjęto i udzielono pokwitowania.

Uchwalono wziąć czynny udział w Walnym Zjeździe śpiewackim w Poznaniu dnia 28. i 29. czerwca.

W roku 1914 odbędą się zjazdy wszystkich czterech okręgów.

Uchwalono, że odtąd na każdym zjeździe okręgowym Koła obok pieśni popisowej czterogłosowej wystąpią z dowolną pieśnią jednogłosową.

Wniosek o kursa dla dyrygentów upada z powodu braku dyrygenta związkowego.

Resztę obrad dotyczyło spraw wewnętrznych Związku.

Wyjazd drużyny naszej do Poznania na Walny Zjazd śpiewacki w dniu 28 i 29 czerwca i udział w popisach zyskując II. nagrodę (chóry mieszane) zrobił na uczestnikach głębokie wrażenie. Chórem dyrygował drh. Teodor Lewandowski z Katowic.

Serdeczne przyjęcie, gościnność obywatelstwa poznańskiego, wspaniałe świątynie, nabożeńska, liczny udział śpiewaków, przemowy i sam Zjazd zostawił niezatarte wspomnienia w umysłach naszych śpiewaków.

Wróciła drużyna do ognisk swych, pokrzepiona do dalszej niestrudzonej pracy, opowiadając pozostałym o wielkim święcie pieśni polskiej, którego świadkami byli.

W Kólkach praca zawrzała, ćwiczone pilnie pieśni popisowe na zjazdy okręgowe.

Zbliża się koniec lipca 1914 r., wieści dziwne, niepewne nadchodzą; pada słowo krótkie lecz straszne — wojna! wojna! mobilizacya, stan wojenny, większa część druhów musiała iść zaraz do szeregów, reszta później, — krew przele-

wać za obcą sprawę. Wielu druhów nie wróciło, kryje ich ziemia obca.

Zapowiedziane zjazdy okręgów I., II. i IV. nie mogły się już odbyć.

Wszelka praca stanęła. Dopiero w roku 1915 organizuje Związek występ chóru żeńskiego Kółek z najbliższych okolic w Bytomiu połączony z przedstawieniem amatorskim w dniu 23. 7. i 6. 9.

Był to pierwszy znak życia. Na bezdomnych wpłynęło przeszło 1000.— mk.

W końcu roku 1916/17 i 18 pracowało w obwodzie przemysłowym na Śląsku dużo mężczyzn z Król. Polskiego. Z pomocą tychże Kółka tu i owdzie rozpoczęły czynność, mianowicie urządzało przedstawienia amatorskie połączone z występami chórowymi. Zysk obracano na bezdomnych i głodną dźwiatwę. Dopiero z końcem roku 1918 część Kółek podjęła pracę regularną. Rozwój Kółek stale się wzmacnia.

W sierpniu 1919 wybucha powstanie wywołane prowokacją władz i żołdactwa pruskiego. Rozpoczyna się prześladowanie, dotyka ono głównie kierowników Kółek, ludzi wpracowanych, którzy uchodzić muszą, kryć się po polach i lasach. Wielu druhów ginie śmiercią męczeńską, inni cierpią po więzieniach. Formacje żołnierzy (Grenzschutz) urządzały ciągle rewizje po domach i lokalach, niszczyły nasz dorobek, jak nuty, książki itd. nabyte z wielką ofiarą, strat tych nikt nie zwrócił.

Powoli znów normalna praca w Kółkach wraca.

Na dzień 27. grudnia 1919 zwołuje Związek IV Walne zebranie delegatów. Na intencją zebrania odbyło się o godz. 9-tej solenne nabożeństwo w kościele św. Jacka na Rozbarku.

Obrady rozpoczęły się o godz. 10-tej na sali domu narodowego „Ul“ w Bytomiu. Zastąpionych było 117 Kółek przez 270 delegatów.

Sprawozdania skarbnika i sekretarki z działalności Związku za ubiegłe lata 1914—1919 przyjęto.

Powzięto szereg uchwał i to jak: Przyjęcie dyrygenta związkowego. Utworzenie szkoły dla dyrygentów, w razie potrzeby wędrowniej.

Podwyższono składkę roczną do kasy związkowej od członka na 1.— mk., od członkiń 50 fen. i 5% z czystego zysku od zabaw i teatrów.

Przyszły zjazd odbyć się ma w końcu lipca, miejsce zjazdu Katowice.

Występujące na zjeździe okręgi podzielone zostaną na klasy, stósownie do uzyskanej ilości punktów przy występach tak, że w każdej klasie przypadnie nagroda wzgl. pochwała.

Nowy podział Związku na więcej okręgów polecono Wydziałowi przy pomocy Zarządów okręgowych uskutecznić.

Ponownie wybrani zostali do Wydziału na okres 3 lat: drh. Wolski prezesem, ks. poseł Pospiech zastępcą, J. Żnińska sekretarką, drh. Maciejczyk skarbnikiem, radca i adw. p. Czapla syndykiem, radni drh. Wieczorek i Ruda, nowo obrano jako radnych Jana Foitzika z Bytomia i Franciszka Zagotę z Raciborza.

Zebrani delegaci stawili pod wolnemi głosami szereg wniosków, między temi, aby Wydział zaczął pracować nad powstaniem własnego organu i inne, które Wydział przyrzekł rozpatrzyć i w miarę możliwości załatwić.

Przebieg obrad bardzo był poważny, zakończono o godz. 5^{1/2} popoł. odśpiewaniem „Roty“ Konopnickiej.

Wydział na posiedzeniu swem dnia 16. 2. br. angażował dyrygenta związkowego p. Samulowskiego.

Wydział na posiedzeniu dnia 24. 2. zatwierdził nowy podział Kółek na 19 okręgów.

Z powodu niebywałego rozwoju Związku okazała się konieczna potrzeba nowych ustaw. W tym celu Wydział zwołał Nadzwyczajne zebranie delegatów na dzień 1. maja br.

Zastąpionych było 161 Kółek przez 260 delegatów. Wydział przedłożył szkic nowych ustaw, które zostały po bardzo ożywionej dyskusji z małemi poprawkami przez zebranych delegatów zatwierdzone. W miejsce skarbnika p. Maciejczyka, który urząd złożył wybrano drh. Foitzika z Bytomia. Wybór 2 radnych polecono Wydziałowi do załatwienia.

Dnia 17-go maja br. kooptował Wydział 2 członków i to ks. kuratusa Kocurka z Wyrów i p. Franciszka Godulę z Bytomia, pierwszego w miejsce radcy p. Czapli, drugiego w miejsce drh. Foitzika, który przyjął urząd skarbnika. Otóż krótki zarys pracy Wydziału z okresu 10-letniego istnienia Związku. Statystyczne zestawienia rozwoju Kół i kasowe podajemy poniżej.

Zestawienie statystyczne Kół i przystąpienie do Związku.

W r. 1910/11 przystąpiły	4	Kola z	170	członk.
„ „ 1912	35	„		
na „ 1913 przechodzi	39	Kół z	1658	„
W „ 1913 przystąpiło	15	„		
	54	Kół		
zawiesiły czynność	7	„		
na rok 1914 przechodzi	47	„ z	1829	„
W r. 1914—16/7 przyst.	14	„		
„ „ 1919 przystąpiło	94	„		
„ „ 1919 podjęło pracę	5	„		
	160	Kół		
„ „ 1919 rozwiązało się	1	„		
na „ 1920 przechodzi	159	Kół z	12765	„
W „ 1920 do 9/8 przyst.	120	„ z	5972	„
	279	Kół i	18737	członk.

obecnie mamy 279 Kół i 18737 członk.
Zestawienie Kół według okręgów podajemy osobno.

Zestawienie kasowe:

W roku	dochodu marek	rozchodu marek	pozos. gotówki marek
1910/11	640,11	600,70	39,11
1912	2199,16	2143,20	55,96
1913	2266,50	1977,33	289,17
1914/19	5488,05	3914,96	1573,09

Pozatem obrót kasowy w sekretarjacie w r. 1914/19 wynosił dochodu 9830,40 marek
rozchód 9585,88 „

dnia 26. 12. 1919 było 244,52 gotówki.

J. Żnińska,
sekretarka.

Jan Foitzik,
skarbnik.

Z powyższego sprawozdania wynika co zdziałać można przy usilnej pracy.

Rozwój Związku zawdzięczamy poczuciu narodowemu i ukochaniu pieśni naszego ludu.

Należy się również podzięka za pomoc przy organizacyi wewnętrznej, zjazdów itd. bratniemu Związkowi poznańskiemu, szczególnie sekretarzowi drh. K. T. Barwickiemu w Poznaniu.

Patrząc na szeregi śpiewacze spostrzegamy wśród drużyn wielki brak inteligencji i Duchowieństwa. Wprawdzie jednostki poświęcają czas i wiedzę sprawie, lecz przeważna część została na uboczu. Zamiast nieść kaganiec oświaty między lud, łącząc się z nim pod hasłem pieśni spotykamy się z zupełną nieświadomością pracy społecznej na niwie śpiewaczej. Pieśń polska ro-

dzima ma prawo, żądać opieki i miłości od wszystkich synów i córek Śląska, a tym więcej od ludzi wykształconych, inteligencyi naszej, których ziemia śląska wydała i od tych, których ziemia śląska żywi.

Apelujemy tedy do wszystkich warstw obywatelstwa, łączmy się w pracy, budujmy gmach silny, każdy stan niech zastąpiony będzie, od bogatego do najbiedniejszego. Zapewniamy, każdy znajdzie odpowiednie pole do pracy, tak lekarz, jak adwokat, dyrektor i kupiec, urzędnik, włościanin itd. złączeni ideą śpiewaczą złożmy daninę poświęcenia dla dobra ogółu.

Do szanownego Duchowieństwa zwracamy się z usilną prośbą o poparcie naszych usiłowań.

Służmy uczciwie sprawie a jako kto może,
Niechaj ku pożytkowi dobra wspólnego pomoże.

Cześć pieśni!

WYDZIAŁ:

M. Wolski, ks. Pospiech, ks. kuratus Kocurek.
prezes. zast. prezesa.

J. Żnińska,
sekretarka.

J. Foitzik,
skarbnik.

J. Wieczorek, A. Ruda, Fr. Zagola, Fr. Godula,
radni

ZJAZDY ŚPIEWACKIE

CZYLI

„ŚWIĘTO PIEŚNI POLSKIEJ“.

Leć o pieśni, leć sokołem!
Tobie czołem, ziemi czołem!
Ojczyźnie cześć!

Kto śledził ruch i wżył się cokolwiek w życie naszych drużyn, zauważył wielkie zainteresowanie śpiewaczek i śpiewaków pieśnią, z którą popisać się mają publicznie, lecz gdy zbliża się zjazd — wre i kipi, śpiewacy i dyrygenci nie żałują czasu ani sił, by pieśń popisową jak najstaranniej wćwiczyć, wtenczas przemawia ambicja każdego śpiewaka, Koła lub Okręgu — rozchodzi się o nagrodę.

Dotychczas na zjazdach występowały z pieśnią popisową poszczególne Koła.

Dnia 29 sierpnia staną do turnieju pierwszy raz okręgi — jest to Zjazd ogólny, który odtąd odbywać się będzie co 5 lat. Zjazdy okręgowe nadal odbywać się będą co rok, popisują się Koła.

Dla informacji drużyn i publiczności podajemy daty dotychczasowych Zjazdów na Śląsku:

I.	Zjazd w Zadolu	dnia 8. 10. 1911	udział 14 Kół.
II.	„ „ „ „	16. 5. 1912	„ 22 „
III.	„ „ „ „	1. 9. 1912	„ 27 „
IV.	„ „ „ „	8. 6. 1913	„ 38 „

Pozatem odbyły się zjazdy okręgowe:

- I. Zjazd Okręgu katowickiego w Zadolu
dnia 28. 9. 1913 . . . . udział 12 Kół.
  - II. Zjazd Okręgu katowickiego w Zadolu
dnia 21. 6. 1914 . . . . udział 16 Kół.
- Okręgu bytomskiego w Józefce pod N.
Piekarami dnia 17. 8. 1913 udział 7 „

Wszystkie zjazdy cieszyły się wielkim uznaniem społeczeństwa i nie dziw

Myśmy pieśni ludem....

Stwórca najcudniejszą z harf swoich oparł na sercu narodu naszego.

Witamy w prastarej dzielnicy drużyny śpiewacze, witamy gości z daleka i bliska.

Niechaj pieśń płynie i niechaj nam wszystkim jasną nadzieją serca pokrzepi.

Witaj drużyno!

WYDZIAŁ.

Spis Kół według okręgów z uwzgl. Zarządów okręgowych.

Okręg bytomski.

Zarząd: prez. Retzlaff, sekr. Jan Barchański,
skarb. J. Dymarczykówna.

»Jedność« Bytom	zał. 18. 10. 1908
»Halka« Rozbark	» 23. 2. 1913
»Paderewski« Szarlej	» 4. 1. 1920
»Polonia« Brzozowice	» 20. 10. 1912
»Halka« Niem. Piekary	» 28. 2. 1909
»Cecylia« Brzeziny	» 30. 11. 1919
»Dąbrówka« Wielka Dąbrówka	» 12. 11. 1911
»Gwiazda« Przełajka	» 15. 8. 1919
»Lutnia« Bańgów	» 21. 12. 1918
»Halka« Maciejkowice	» — — —
»Słowiczek« Michałkowice	» 25. 3. 1911
»Cecylia« Karb	» — — —
»Lutnia« Miechowice	» 1. 10. 1911
»Jutrzenka« Szombierki	» 24. 11. 1918
»Kościuszko« Miejska Dąbrowa	» — — —
»Moniuszko« Łągiewniki	» 15. 9. 1912
»Echo« Chropaczów	» — — —
»Chopin« Orzegów	» — — —
»Jutrzenka« Godula	» 20. 11. 1918

Okręg tarnogórski.

Zarząd: prez. St. Janicki, sekr. T. Luszyk,
skarb. Szczepan Kocybik.

»Mickiewicz« Tarnowskie-Góry	zał. 24. 7. 1919
»Słowiczek« Stare-Repty	» 19. 5. 1912

»Orfeon« Radzionków	zał.	—	—	1912
»Tow. Kat. Młodz.« Radzionków	»	10.	2.	1919
»Jutrzenka« Nakło	»	—	—	1912
»Cecylia« Orzech	»	1.	1.	1919
»Gwiazda« Stare Chechło	»	1.	2.	1919
»Słowiczek« Nowe	»	14.	7.	1919
»Halka« Kozłowagóra	»	26.	11.	1911
»Św. Barbary« Suchagóra	»	—	—	—
»Jutrzenka« Woźniki	»	3.	2.	1912
»Św. Floryana« Miedary	»	29.	2.	1920
»Sienkiewicz« Miasteczko	»	1.	11.	1919
»Paderewski« Piaseczna	»	—	—	—
»Gwiazda« Górniki	»	16.	3.	1919
»Jutrzenka« Wieszowa	»	19.	11.	1911
»Lutnia« Lubsza	»	22.	2.	1920
»Jutrzenka« Psary	»	29.	2.	1920
»Chopin« Rybna	»	29.	2.	1920
»Piaś« Żyglin	»	22.	2.	1920
»Lutnia« Stare Tarnowice	»	8.	2.	1920
»Paderewski« Rudne Piekary	»	27.	7.	1920
»Gwiazda« Wilkowice	»	29.	2.	1920
»Słowik« Pniowiec	»	4.	3.	1920
»Cecylia« Bobrowniki	»	14.	3.	1920
»Jutrzenka« Młyn	»	28.	5.	1920

Okręg katowicki.

Zarząd: prez. St. Cebulski, sekr. A. Zdziarkówna,
skarż. K. Pietruszka.

»Ogniwo« Katowice	zał.	—	—	—
»Dzwon Zygmunta« Katowice	»	2.	2.	1919
»Lira« Bogucice	»	12.	9.	1909
»Ligoń«	»	7.	12.	1919
»Kasyno« Siemianowice	»	—	—	—
»Haller«	»	6.	7.	1919
»Lutnia« Dąb	»	15.	12.	1918
»Harmonia« Józefowiec	»	29.	8.	1906
»Dzwon« Laurahuta	»	25.	5.	1920
»Lutnia« Załęska Hałda	»	2.	3.	1919

»Kościuszko« Brynów . . .	zał.	18.	9.	1919
»Mickiewicz« Zawodzie . . .	„	21.	12.	1919
»Wanda« Mała Dąbrowka . . .	„	14.	1.	1912
»Paderewski« Murcki . . .	„	7.	1.	1919
»Słowiczek« Załęże . . .	„	21.	7.	1919
»Piaśt« Karbowa . . .	„	11.	1.	1920

Okręg myśłowicki.

Zarząd: prez. Bernard Kozak, sekr. Jan Szeja,
skarb. Paweł Habryka.

»Jutrzenka« Brzęckowice . . .	zał.	—	—	—
»Słowiczek« Imielin . . .	„	12.	1.	1919
»Wolność« Nikisz . . .	„	6.	1.	1919
»Jutrzenka« Smarżowice . . .	„	15.	6.	1913
»Promień« Janów . . .	„	1.	3.	1919
»Moniuszko« Wesola . . .	„	1.	5.	1919
»Gwiazda« Ławki . . .	„	1.	4.	1919
»Polonia« Stary Bieruń . . .	„	1.	1.	1919
»Wisła« Biasowice . . .	„	30.	3.	1919
»Chopin« Giszowiec . . .	„	13.	5.	1920
»Słowiczek« Myśłowice . . .	„	—	—	—
»Unitas« Janów Miejski . . .	„	20.	3.	1910
»Wyspiański« Szopienice . . .	„	1.	5.	1910
»Wanda« Brzezinka . . .	„	2.	2.	1920
»Jutrzenka« Szklarnia . . .	„	—	—	—
»Wanda« Dzieckowice . . .	„	15.	2.	1920
»Lutnia« Słupna . . .	„	1.	1.	1920
»Promień« Podlarysz . . .	„	30.	5.	1920
»Jedność« Morgi . . .	„	18.	4.	1920

Okręg mikulczycki.

Zarząd: prez. A. Grzenia, sekr. R. Dziembała,
skarb. Kulawikowa.

»Gwiazda« Mikulczyce . . .	zał.	22.	10.	1911
»Słowik« Grzybowice . . .	„	29.	6.	1919
»Zorza« Rokietnica . . .	„	16.	6.	1912
»Poniatowski« Ziemięcice . . .	„	24.	5.	1920
»Zgoda« Bobrek . . .	„	—	—	—

- »Gwiazda« Czechowice . . . zał. 29. 11. 1919
 »Demiński« Czakanów . . . „ — — —

Okręg gliwicki.

Zarząd: prez. E. Fojcik, sekr. Fr. Wesoły,
 skarb. Magiera.

- »Harmonia« Gliwice . . . . . zał. 10. 8. 1913
 »Cecylia« „ . . . . . „ 4. 12. 1919
 »Paderewski« Stare Gliwice. . . „ 17. 8. 1919
 »Gwiazda« Ligota zabrska . . . „ 9. 2. 1919
 »Lirnik« Żernica . . . . . „ 26. 1. 1919
 »Jutrzenka« Wojtowa wieś . . . „ 24. 11. 1918
 »Jedność« Brzezinka . . . . . „ 15. 3. 1920
 »Słowik« Ostropa . . . . . „ 1. 5. 1919
 »Jutrzenka« Żerniki . . . . . „ 22. 2. 1914
 »Słowiczek« Pilchowice . . . . . „ 28. 12. 1918
 »Słowiczek« Bargłówka . . . . . „ 29. 2. 1920
 »Damrot« Gliwice . . . . . „ 14. 3. 1920
 »Paderewski« Łubie . . . . . „ 20. 6. 1920

Okręg mikołowski.

Zarząd: prez. Jan Ligoń, sekr. Robert Wyciśło,
 skarb. Ochot.

- »Harmonia« Mikołów . . . . . zał. — 5. 1918
 »Jutrzenka« Piotrowice . . . . . „ 12. 5. 1912
 »Jedność« Podlesie . . . . . „ — 1. 1913
 »Harmonia« Tychy . . . . . „ 14. 11. 1910
 »Słowiczek« Kostuchna . . . . . „ — — —
 »Gwiazda« Górne-Łaziska . . . „ — — —
 »Wanda« Dolne-Łaziska . . . . . „ — — —
 »Słowiczek« Średnie-Łaziska . . „ 19. 6. 1919
 »Słowik« Ochojec . . . . . zał. — — —
 »Sienkiewicz« Mokre . . . . . „ 23. 3. 1919
 »Gwiazda« Wilkowyje . . . . . „ 22. 9. 1912
 »Dzwon« Orzesze . . . . . „ — — —
 »Lutnia« Ligota . . . . . „ — — —
 »Jedność« Gardawice . . . . . „ 1. 2. 1920

- »Jutrzenka« Żwaków . . . . . zał. 5. 5. 1920
 »Słowik« Czulów . . . . . „ 11. 5. 1920

Okręg wodzisławski.

Zarząd: prez. dr. Paweletz, sekr. W. Paczkowski,
 skarb. A. Wyleżych.

- »Spójnia« Marklowice . . . . . zał. — — —
 »Jadwiga« Radlin . . . . . „ — — —
 »Jutrzenka« Obszary . . . . . „ — — —
 »Paderewski« Pszów . . . . . „ 14. 7. 1912
 »Jutrzenka« Krzyszkowice . . . . . „ — — —
 »Słowacki« Biertułtowy . . . . . „ 15. 2. 1920
 »Słowiczek« Krostoszowice . . . . . „ 3. 5. 1920
 »Słowiczek« Zawada . . . . . „ — — —
 »Wanda« Górny Jastrzemb . . . . . „ 8. 2. 1920
 »Słowik nad Olzą« Olza . . . . . „ 29. 2. 1920
 »Wiosna« Wodzisław . . . . . „ 8. 3. 1920
 »Wyspiański« Gótkowice . . . . . „ 24. 11. 1918
 »Polonia« Połomia . . . . . „ 30. 5. 1920

Okręg pszczyński.

Zarząd: prez. Jan Kędzior, sekr. St. Szopa
 skarb. K. Blokusówna.

- »Lutnia« Pszczyzna . . . . . zał. 13. 10. 1912
 »Lutnia« Goczałkowice . . . . . „ — — —
 »Paderewski« Miedzna . . . . . „ — — —
 »Halka« Jankowice . . . . . „ 4. 5. 1919
 »Wanda« Studzienice . . . . . „ 10. 1. 1920
 »Harmonia« Kobier . . . . . „ — — —
 »Św. Jana« Cielmice . . . . . „ — — —
 »Jutrzenka« Bojszowy . . . . . „ — 5. 1913
 »Gwiazda« Ćwiklice . . . . . zał. 22. 2. 1920
 »Wisła« Łąka . . . . . „ 30. 5. 1920

Okręg rybnicki.

Zarząd: prez. M. Basista, sekr. W. Prus, skarb. Łach.

- »Seraf« Rybnik . . . . . zał. 18. 5. 1913
 »Polonia« Przegędza . . . . . „ 24. 7. 1912
 »Kochanowski« Czuchów . . . . . „ 18. 2. 1919

»Seraf« Król. Jankowice	zał.	—	—	—
»Słowiczek« Popielów	„	4.	5.	1919
»Mickiewicz« Niedobczyce	„	1.	6.	1913
»Kościuszko« Zamysłów	„	—	—	—
»Cecylia« Rydułtowy	„	—	—	—
»Słowik« Orzupowice	„	29.	2.	1920
»Orzeł« Ochojęc	„	22.	2.	1920
»Harmonia« Jejkowice	„	1.	5.	1919
»Jutrzenka« Radziejów	„	7.	3.	1920
»Jutrzenka« Wielkie Rudy	„	1.	2.	1920
»Gwiazda« Zebrzydowice	„	7.	3.	1920
»Mickiewicz« Chwałęcice	„	22.	2.	1920
«Wanda« Ligota	„	7.	3.	1920
»Paderewski« Grabownia	„	30.	11.	1919
»Lutnia« Gortartowice	„	1.	4.	1920

Okręg zabrzański.

Zarząd: prez. dr. Gondzik, sekr. Henryk Nawrat,
skarb. Kowolikówna.

»Chopin« Zabrze	zał.	—	—	—
»Moniuszko« Zabrze	„	—	—	—
»Paderewski« Dorota-Zabrze II „	„	13.	7.	1919
»Zgoda« Biskupice	„	26.	11.	1918
»Dzwon« Ruda	„	23.	7.	1911
»Echo« Zaborze	„	29.	10.	1911
»Jutrzenka« Maciejów	„	—	—	—
»Jedność« Sośnica	„	—	—	—
»Skowronek« Kunatów	„	—	—	—
»Wanda« Bielszowice	„	—	4.	1914
»Cecylia« Makoszowy	„	1.	12.	1918
»Lutnia« Pawłów	zał.	12.	3.	1919
»Promień« Ruda	„	25.	1.	1920

Okręg królewskohucki.

Zarząd: prez. Alex Piec, sekr. J. Kandzia,
skarb. Fr. Dyballa.

»Lutnia« Król.-Huta	zał.	—	—	—
»Moniuszko« Król.-Huta	„	31.	8.	1919

»Echo« Król.-Huta	zał.	—	—	—
»Gwiazda« Chorzów	„	4.	8.	1912
»Harmonia« Nowe Hajduki	„	2.	7.	1919
»Słowiczek« Bismarkhuta	„	1.	—	1919
»Moniuszko« Świętochłowiec	zał.	—	—	—
»Słowiczek« Charlottenhof	„	1.	5.	1919
»Słowiczek« Bytków	„	—	—	—
»Polonia« Lipiny	„	—	—	—
»Gwiazda« „	„	1.	7.	1918
»Wanda« Klimzowiec	„	3.	6.	1920

Okręg nowowiejski.

Zarząd: prez. K. Gabor, sekr. Foik, skarb. Blaza.

»Lutnia« Nowa wieś	zał.	14.	3.	1909
»Słowiczek« Wirek	„	—	—	—
»Harmonia« Frydenschuta	„	11.	11.	1910
»Paderewski« Eintrachthuta	„	29.	3.	1919
»Halka« Kochłowiec	„	10.	5.	1920
»Skowronek« Radoszowy	„	—	10.	1909
»Wolność« Bykowina	„	—	—	—
»Jedność« Kuźnica	„	15.	1.	1919
»Jutrzenka« Pniaki-Bielszowice „	„	2.	2.	1920

Okręg ujazdowski.

Zarząd: prez. Konrad Habryka, sekr. E. Balcerek, skarb. Kruk.

»Słowiczek« Ujeździec	zał.	—	—	—
»Gwiazda« Niezdrowice	„	21.	4.	1919
»Lutnia« Zalesie	„	—	—	—
»Wanda« Sławęcice	„	13.	4.	1919
»Kółko śpiewu« Leśnica	„	—	—	—
»Lutnia« Chechło	„	25.	1.	1920

Okręg przyszowicki.

Zarząd: prezes Paweł Muskieciorz, sekr. Herman Chromik, skarb. B. Kamrad.

»Słowik« Przyszowice	zał.	—	—	—
»Skowronek« Gierałtowiec	„	29.	6.	1914

»Dzwoneczek« Hudów	zał.	—	—	—
»Lilija« Paniowy	»	—	—	—
»Chopin« Bujaków	»	16.	1.	1919
»Jedność« Knurów	»	10.	11.	1918
»Wanda« Ornontowice	»	1.	2.	1919
»Gwiazda« Paniówki	»	—	—	—
»Jutrzenka« Nowa wieś Bór	»	13.	10.	1919

Okręg raciborski.

Zarząd: prez. P. Gatzka, sekr. J. Fros,
skarb. F. Zagola.

»Echo« Racibórz	zał.	20.	2.	1912
»Halka« „	»	10.	1.	1911
»Słowiczek« Racibórz-Płonia	»	14.	12.	1919
»Lutnia« Lubomia	»	6.	6.	1912
»Echo« Syrynia	»	—	—	—
»Dzwon nad Odrą« Brzeźnica	»	—	—	—
»Biały Orzeł« Kornowacz	»	1.	5.	1919
»Gwiazda« Pogrzebin	»	—	—	—
»Jutrzenka« Brzezie	»	23.	11.	1919
»Straż nad Cyną« Bieńkowice	»	3.	12.	1919
»Paderewski« Sławików	»	6.	4.	1919
»Cecylia« Rogowy	»	—	—	—
»Jutrzenka« Krzyżanowice	»	25.	12.	1919
»Zorza« Kobyła	»	11.	1.	1920
»Słowik« Markowice	»	22.	2.	1914
»Słowik nad Odrą« Zabełków	»	26.	2.	1920
»Wanda« Miejsce	»	12.	12.	1919
»Damrot« Nędza	»	1.	3.	1920
»Straż nad Odrą« Buków	»	21.	3.	1920
»Gwiazda« Tworków	»	8.	12.	1919

Okręg strzelecki.

Zarząd: prez. Wincenty Ludwik, sekr. Fr. Ludwik,
skarb. E. Szczygiół.

»Lutnia« Zawadzkie	zał.	21.	3.	1919
»Cecylia« Żandowice	»	8.	6.	1919
»Gwiazda« Imielnica	»	14.	9.	1919

»Róża« Kielcz	zał.	1.	1.	1920
»Lutnia« Szczepanek	„	7.	3.	1920
»Iskra« Dziewkowice	„	1.	1.	1920
»Gwiazda« Kolonowska	„	10.	12.	1919
»Lutnia« Strzelce	„	16.	11.	1919
»Słowiczek« Bór	„	—	—	—
»Anna« Łaziska	„	17.	5.	1919

Okręg kozielski.

Zarząd:

»Św. Jacka« Rokicza	zał.	1.	1.	1920
»Jutrzenka« Dziergowice	„	30.	11.	1919
»Słowiczek« Kędzierzyn	„	12.	2.	1920
»Echo« Czyszki	„	15.	2.	1920
»Kościuszek« Roszowski-Las	„	24.	3.	1920
»Chopin« Birawa	„	22.	3.	1920
»Gwiazda« Kłodnica	„	16.	2.	1920

Okręg żorski.

Zarząd: prez. B. Bałdyk, sekr. J. Wyrobek,
skarż. J. Zając.

»Tryumf« Warszowice	zał.	7.	3.	1920
»Paderewski« Mościska	„	6.	2.	1920
»Feniks« Żory	„	23.	6.	1912
»Harmonia« Kryry	„	14.	3.	1920
»Jutrzenka« Rogoźna	„	21.	3.	1920
»Jutrzenka« Suszec	„	25.	3.	1920
«Gwiazda Wolności« Zgoń	„	—	—	—
»Cecylia« Bzie	„	12.	5.	1920
»Jedność« Osiny	„	5.	4.	1920
»Harmonia« Szeroka	„	5.	4.	1920
»Gwiazda« Rój	zał.	11.	4.	1920
»Cecylia« Pielgrzymowice	„	12.	4.	1920
»Harmonia« Rowień	„	7.	3.	1920
»Cecylia« Palowice	„	25.	4.	1920
»Polonia« Krzyżowice	„	9.	5.	1920
»Apolonia« Golasowice	„	7.	6.	1920

Okręg opolski.

Zarząd: prez. Kubiaczyk, sekr. M. Kwaśniewska,
skarb. Lakota.

»Lutnia« Opole	zał.	—	—	—
»Paderewski« Węgry	„	1.	2.	1920
»Róża« Półwieś	„	19.	3.	1920
»Słowiczek« Schodnia	„	6.	6.	1920
»Harmonia« Wielki Dobrzyń	„	9.	7.	1920
»Cecylia« Szczepanowice	„	30.	3.	1920
»Głos« Nakło	„	—	7.	1919
»Słowiczek« Birkowice	„	26.	3.	1920
»Lira« Przywory	„	7.	7.	1920
»Jutrzenka« Krasiejów	„	4.	8.	1920

Kółka, które do żadnego okręgu nie należą.

»Halka« Lubliniec	zał.	17.	8.	1919
»Cecylia« Sodów	„	29.	11.	1919
»Lutnia« Wierzbie	„	19.	11.	1919
»Wyspiański« Kluczborek	„	24.	4.	1920
»Poniatowski« Bogacice	„	14.	3.	1920
»Gwiazda« Toszek	„	20.	7.	1919
»Lira« W. Paczyna	„	18.	5.	1919
»Sienkiewicz« Byczyna	„	17.	3.	1920
»Halka« Ścigów	„	13.	6.	1920
»Lutnia« Olesno	„	—	—	—

J. Żnińska, sekretarka.

72791/79

Baczność Drużyny śpiewacze!

Szan. Zarządom Kół donosimy, że **nowe** ustawy przyjęte przez nadzw. zebranie delegatów w dniu 1. maja br. już wyszły i oddajemy z okładką i kwitarjuszem sztukę po 50 fen., bez okładki i kwitarjusza, same ustawy, po 20 fen. Przypominamy, że dotychczasowe stare ustawy **nie ważne**, odtąd **obowiązują nowe**, które dla prawidłowego prowadzenia Kółka niezbędnie potrzebne,

Towarzystwom do Związku należącym oddajemy po bardzo niskich cenach nast. śpiewniczki:

- Śpiewnik narodowy bez nut po 2,— brosz.
- » z nut. na 1 głos » 2,— »
- » poznański » » » » » » 2,50 opr.
- Polski śpiewnik narodowy z nut. na 1 głos przez ks. Wal. Adamskiego » 12,— mk.
- Zbiór starych górnośląskich pieśni ludowych z nutami, nakładem na szego Związku . . . » 2,50 mk.

Przy odbiorze najmniej 20 egzempl. odliczamy 10% rabatu.

Nabyliśmy większą ilość partytur „**Śpiewnika zbiorowego**“ część III chóry mieszane, zawiera 67 pieśni (format kwart 27×34 cm) z towarzyszeniem fortepianu i a capela brosz. 30,— mk. Głosy poszczególne na wykończeniu, wyd. 5-te.

Stale mamy na składzie wielki wybór pieśni na chóry mieszane, partytury i pojedyncze głosy różnych kompozytorów jak E. Ponieckiego, Żukowskiego, Bart-

kiewiczza, Surzyńskiego i innych po cenach b. przystępnych, na życzenie służymy spisem.

Zwracamy uwagę Kołom silnym na utw. Nowowiejskiego „Marsz Rzeczypospolitej Polki” part. 16,20, głosy po 1,25 mk. (chór mieszany). Miłośnikom pieśni ludowych „Bitwa pod Borztem“ i „Trzy pieśni ludowe górnośląskie“ F. Nowowiejskiego.

Msze św.: Tryumfalna Polska Msza św. ks. Kleina part. 6,— mk, głosy po 60 fen.

Msza św. do Najśw. Maryi Panny, ks. Tłokińskiego part. 5,—, głosy po 1,50 mk.

Trzecia Msza polska przez O. M. Żukowskiego słowa „Przed Twoim tronem“. Trochę trudna. śliczna, part. 12,— mk., głosy po 1,80 mk.

Wyszły w nowem opracowaniu trzy pogrzebowe: „W mogile ciemnej“, „Zmarły wieczem“ i „Witaj Królowa“ razem part. 2,— głosy 50 fen.

Na chór męski Mszę św. i kilka pieśni.

Ponieważ chórów męskich więcej powstaje, mamy się o nabycie odpowiednich pieśni i śpiewaków.

Wszystkim śpiewakom polecamy dosko. „Podręcznik dla śpiewaków“. cena 2,— mk.

Przepisowe oznaki dla śpiewaków, wstążki niebiesko-białe prosimy zamawiać w sekretarjacie.

Adr. sekr. J. Żnińska, Beuthen O.-S., Parstrasse 6.

Biuro sekretaryatu Związku mieści się w telni Ludowej w „Ulu“ w Bytomiu przy placu kiego. Otwarte codziennie z wyjątkiem niedziel i od godz. 9—12 i od 2—6 wiecz.

Konto poczt. czekowe: J. Żnińska, Beuthen Parallelstr. 6 nr. 33796 Wrocław (Breslau).

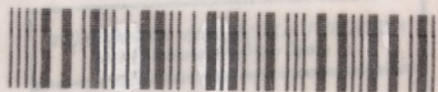
Adr. skarbnika: J. Foitzik, Beuthen O.-S. karterstr. 26.

Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu

10247 S

001-010247-00-0

576

10247 S